

4. Humor a satira v dielach svetovej a našej literatúry.

A)

humoristické stvárnenie - autorova komika má dobrosrdečný, láskavý a zhovievavý ráz

satirické stvárnenie - kritizuje nedostatky, útočí na nedostatky a chyby niekoho alebo niečoho iróniou, výsmechom.

B)

Humor:

Ján Kalinčiak - humorno-parodická podoba zemanov v diele Reštavrácia. Pri riešení konfliktov využíva najmä slovný humor. Napriek autorovej zhovievavosti k zemanom ich obraz je kritický.

Martin Kukučín - je preňho typický láskavý, dobrosrdečný humor, poviedky z dedinského prostredia.

Rysavá jalovica - autor cez slovnú a situačnú komiku kritizuje Adama Krta, no je k jeho nedostatkom zhovievavý. Šťastný koniec je akoby prevzatý z rozprávky. Autorov humor pomáha riešiť rodinné i spoločenské konflikty.

Keď báčik z Chochoľova umrie - má humorno-satirický charakter (pri zobrazení upadajúceho zemana A. Domanického využíva autor iróniu a paradox.)

J.B.Moliere - Zdravý nemocný; Lakomec - autor využil komické efekty (zobrazenie smiešnych a zábav. javov ľud. i spol. života)

Charles Dickens - humor v románe Kronika Pickwickovho klubu. Cez komickú figúrku p. Pickwicka zobrazuje londýnske mravy a sociálne pomery v Anglicku.

Ján Palárik - typické humorné situácie a komické zápletky vo veselohrách. Využíva zámenu postáv - situačná komika - Dobrodružstvo pri obžinkoch, malomestské figúrky (Inkognito) i kontrasty ľudských pováh (Drotár).

Ján Chalupka - pomocou humoru zosmiešnil upadajúce zemianstvo v malomestskom prostredí. Kocúrkovo - využíva slovný humor (zosmiešňuj. mená osôb, miešanie rôznych rečí, komolenie slov).

Jozef Gregor Tajovský - Ženský zákon - komické situácie i postavy (humoristické zobrazenie predvojnovnej dediny).

Satira:

Aristofanes - komédie zosmiešňujúce vojnu, ústavu, rastúce soc. a spoločn. rozpory (Lysistrata; Ženský snem)

Cervantes - Dômyselný rytier Don Quijote de la Mancha - satira a paródia na rytierske romány.

William Shakespeare - Skrotenie zlej ženy; Veselé panie z Windsoru

Jozef Ignác Bajza - Slovenské dvojnásobné epigrammata
René mláďenca príhodi a skúsenosti

George Gordon Byron - Don Juan

Jonáš Záborský - Dva dni v Chujave - Deň škaredý
Faustiáda

Alexander Pavlovič Čechov - Smrť úradníka
Chameleon
Tučný a chudý

Nikolaj Vasilievič Gogol' - Revízor

Janko Jesenský - Štvorylka; Maškarný ples; Pani Rafiková; Gazdiná
Demokrati

Ivan Stodola - Náš pán minister; Čaj u pána senátora; Jožko Púčik
a jeho kariéra; Keď jubilant plače;
Mravci a svrčkovia

Július Barč-Ivan - Mastný hrniec

Jaroslav Hašek - Osudy dobrého vojáka Švejka

Voskovec + Werich, J. Ježek - Svet za mrežami; Kat a blázon;
Balada z handier; Nebo na zemi

Dominik Tatarka - Démon súhlasu

A. Bednár - Za hrst' drobných

Peter Karvaš - Veľká parochňa

I. Bukovčan - Pštrosí večierok

Lubomír Feldek - tragikomédia Teta na zjedenie - zosmiešňuje
banálne predstavy o blahobytnom živote na Západe.

Stanislav Štepka - Radošinské naivné divadlo zosmiešňuje
falošne uhladený pohľad na našu minulosť i prítomnosť. V hrách
Človečina; Slovenské tango; Ako som vstúpil do seba nezvyčajným
pohľadom zosmiešňuje malomeštiacke správanie i vnútorné konflikty
ľudí.

Lasica + Satinský - ich jedinečná satira v paródii Náš priateľ
René, v kabaretných pásmach (Nikto nie je za dverami)

Milan Markovič, Snopko, Luknár, Grexa, výtvarník Viktor Kubal
- súčasná politická satira.

C)

Jaroslav Hašek - Osudy dobrého vojáka Švejka

J. B. Moliere - Lakomec

Ján Chalupka - Kocúrko

D)